

2021-06-24

Ert diariernr:
S202009215

Sektionen för hälso- och sjukvård
Ulrika Vestin
Susanna Eklund
Sofia Medin
Emma Spak

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Regionernas planering avseende vaccinering mot covid-19, delrapport 7

Sammanfattning

- Sammanlagt har Sveriges regioner vaccinerat 54 procent av befolkningen över 18 år med minst en dos vaccin och över 32 procent med två doser vaccin mot covid-19. Över 7 miljoner vaccinationer har hittills utförts.
  - 21 av 21 regioner bedömer övergripande att regionens pågående vaccinationsarbete grönt på en skala grön-gul-röd
  - 21 av 21 regioner bedömer regionens planering för det fortsatta genomförandet av vaccinering till grönt på en skala grön-gul-röd
- För att ge regionerna praktiska förutsättningar att vaccinera personer under 18 år i enlighet med Folkhälsomyndighetens nyligen beslutade rekommendationer ser SKR och regeringen över behovet av tillägg till befintliga överenskommelser
- Regionerna arbetar med regelbunden uppföljning av vaccinationstäckning i grupper och områden med lägre täckningsgrad för att följa upp effekter av insatser och för att kunna sätta in ytterligare åtgärder där det behövs
- Det är besvärande och försvårande när företagens bekräftade leveransprognoser delges regionerna med så kort framförhållning
- Folkhälsomyndigheten bör i möjligaste mån inte ändra rekommendationer, prioriteringar, målgrupper eller dosintervall mellan vaccinerna under sommaren 2021
- Besked från Folkhälsomyndigheten avseende påfyllnadsvaccination eller årligen återkommande vaccinationer mot covid-19 inväntas av regionerna för att kunna planera framtida vaccinationskapacitet och organisation
- Bedömningen av regionernas vaccinationskapacitet på 1,2 miljoner doser per vecka kvarstår. Leveranserna av vaccin har aldrig hittills överstigit regionernas kapacitet att vaccinera
- Regionerna uppmanar alla att ta både första *och* andra dos vaccin inom de tidsintervall som rekommenderas av Folkhälsomyndigheten och erbjuds av regionen. Regionerna vädjar till befolkningen att vaccinera sig med båda doserna i den region där man är hemmahörande

Överenskommelse mellan SKR och staten

Den 8 december 2020 tecknade staten och Sveriges Kommuner och Regioner om en gemensam överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021. Syftet med överenskommelsen är att säkerställa skyndsamt vaccination mot covid-19 och att det ansvaret är delat mellan parterna. Den 1 april 2021 beslutade parterna om en *ändringsöverenskommelse* eftersom förutsättningarna avseende leveranserna av vaccin ändrats och avsevärt mindre leveranser realiserats under första kvartalet.

I överenskommelsen från december 2020 framgår de åtaganden som vilar på SKR. Dessa innebär att förbundet ska rekommendera alla regioner att erbjuda vaccinet kostnadsfritt och att löpande kommunicera med regionernas vaccinsamordnare i syfte att utbyta erfarenhet och stödja samverkan mellan regionerna. Allt i syfte att kunna ge ett ändamålsenligt stöd till regionerna.

Enligt överenskommelsen ska SKR under det första halvåret 2021 en gång per månad, samt därefter en gång per kvartal, skriftligen avrapportera regionernas arbete med överenskommelsen till Regeringskansliet, särskilt med avseende på regionernas åtagande enligt överenskommelsen. Föreliggande rapport är rapport nummer 7 i serien av uppföljningsrapporter.

Enligt överenskommelsen ska dessa rapporter vara skriftliga och rapportera regionernas arbete särskilt med avseende på:

- regionernas arbete att skyndsamt genomföra vaccination mot covid-19 enligt målsättningen i denna överenskommelse och Folkhälsomyndighetens rekommendationer om prioriteringar,
- åtgärder för att säkerställa att vaccinationen kan genomföras på ett smittsäkert sätt,
- åtgärder så att vaccination av de allra sköraste personerna kan ske på ett sätt som är anpassat till dessa gruppers förutsättningar och behov,
- åtgärder i syfte att åstadkomma en så hög vaccinationstäckning som möjligt, vidta särskilda insatser för att nå ut med erbjudande om vaccination till grupper som i andra sammanhang har en lägre vaccinationstäckning, samt hinder för genomförande av de planerade vaccinationerna

Ändringsöverenskommelse

I *ändringsöverenskommelsen* från april 2021 framgår att den gemensamma målsättningen är att alla i Sverige boende personer som är 18 år och äldre samt personer under 18 år som efter individuell medicinsk bedömning bör vaccineras. Vaccineringen ska genomföras så skyndsamt som möjligt. Erbjudandet ska gälla en första dos vaccin mot covid-19 och en andra dos enligt det intervall Folkhälsomyndigheten rekommenderar. Överenskommelsen från den 8 december 2020 gäller fortsatt i de delar som inte specifikt ändras i tilläggsöverenskommelsen.

Prioriteringsordningen för vaccineringen är inriktad på att i första hand skydda de grupper som löper störst risk att drabbas av svår sjukdom och död vid ett insjuknande i covid-19. Det framgår vidare att vaccinationen ska pågå till dess att samtliga personer i befolkningen äldre än 18 samt personer under 18 år som efter individuell medicinsk bedömning bör vaccineras, har fått erbjudande om vaccination.

En ambitionshöjning i ändringsöverenskommelsen från april var att minst 80 procent av alla som är 65 år och äldre ska vaccineras med en första dos senast 16 maj och därefter en andra dos enligt det dosintervall Folkhälsomyndigheten rekommenderar. Tidigare inkluderade det högre målet för täckningsgrad endast de som är 70 år och äldre.

I ändringsöverenskommelsen framgår också att från och med månadsskiftet mars/april, och därefter var fjortonde dag, kommer Folkhälsomyndigheten att för parternas räkning ta fram en prognos för att tydliggöra när målsättningen kan uppnås. Prognosen ska visa när hela befolkningen över 18 år samt de som är yngre än 18 år och som efter en individuell medicinsk bedömning bör vaccineras, kan ha erbjudits en första dos vaccin.

I *ändringsöverenskommelsen från april* finns en justerad extra ersättning på 700 miljoner som tillfaller de regioner som vaccinerar snabbt och med hög täckningsgrad. För att få del av medlen, som är fördelade på tre separata delar behöver regionen uppfylla nedanstående kriterier:

- Regioner ska ha vaccinerat 80 procent av personer över 65 år med minst en dos senast den 16 maj 2021 för de vaccin som kräver två doser, därefter med en andra dos enligt Folkhälsomyndighetens rekommenderade dosintervall.
- Regioner ska vid tidpunkten som det levererats vaccin motsvarande den mängd som krävs för att vaccinera 100 procent av befolkningen med minst en dos, med beaktande av de rekommenderade dosintervallen, ha vaccinerat 70 procent av resterande del befolkningen som är 18 år eller äldre med minst en dos.
- Regioner ska skyndsamt inrapportera korrekta och noggrant verifierade uppgifter till vaccinationsregistret.

Förutsättningar för vaccination av personer under 18 år

Folkhälsomyndigheten tillkännagav 22 juni sin rekommendation avseende vaccination av personer under 18 år. Den innebär att ungdomar som är 16–17 år kommer erbjudas vaccin mot covid-19. I Sverige är vaccination mot covid-19 frivilligt och kostar ingenting. Ungdomar i åldersgruppen 16–17 år kan börja vaccineras när de personer som är äldre har erbjudits vaccin. Detta innebär att vaccinationerna troligen kan starta någon gång i augusti 2021.

Parterna ser nu över behovet av ytterligare en tilläggsöverenskommelse för att ge regionerna praktiska förutsättningar att vaccinera personer under 18 år i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

SKR vill särskilt understryka vikten av kommunikation avseende rekommendationen att vaccinera barn mellan 16 och 18 års ålder samt barn ner till 12 års ålder i riskgrupp. Information behövs både till allmänheten och till regionerna. Regionerna har särskilt efterfrågat stöd i form av frågor och svar för regionernas egen kommunikation samt som underlag till 1177. Folkhälsomyndigheten har aviserat att underlag ska tillgängliggöras.

Muntliga avstämningar

Utöver dessa skriftliga månadsrapporteringar genomför SKR muntliga avstämningar med Socialdepartementets ansvariga tjänstemän avseende regionernas arbete med vaccination mot covid-19 på veckobasis. SKR har också avrapporterat regionernas arbete med covid-19 vaccination vid övriga möten initierade av Regeringskansliet samt vid nationella pandemigruppens möten samt vid möten med operativa chefer inom aktuella myndigheter.

Regional vaccinsamordning

För att stödja samverkan mellan regionerna inrättade SKR efter samråd med hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket under augusti 2020 ett samverkansforum för samtliga regioners utsedda vaccinsamordnare. SKR har veckovisa möten med vaccinsamordnarna. Därtill finns en gemensam kommunikationsyta för att ytterligare dela erfarenheter mellan regioner. En möjlighet som regionerna använder sig för att utbyta och dela erfarenheter, tips och råd.

Sedan starten har, per den 24 juni 2021, 46 veckovisa möten samt fyra fördjupningsmöten genomförts. Folkhälsomyndigheten har motsvarande forum för både möten och skriftlig kommunikation, SKR deltar i dessa möten tillsammans med regionerna och har, utifrån behov, ytterligare avstämningar med Folkhälsomyndigheten. Mötesfrekvensen blir något lägre under sommaren men fortsatt stöd och möjlighet till samverkan kommer att finnas.

För att samla in underlag till föreliggande rapport genomfördes under perioden den 15 juni till den 18 juni 2021 en förfrågan i SKR inrättade nätverk för regionernas alla vaccinsamordnare. I förfrågan till respektive region ombads de att göra en övergripande bedömning av det *pågående* arbetet avseende vaccineringen och

dessutom ge exempel på åtgärder för de allra sköraste grupperna så att vaccinering kan ske utifrån deras förutsättningar.

Därtill ombads alla vaccinsamordnare att ge en övergripande bedömning av arbetet med *planering* av den kommande vaccineringen. Avseende den planeringen efterfrågades också information om hur vaccineringen i detta senare skede ska genomföras smittsäkert med en så hög vaccinationstäckning som möjligt. Identifierade hinder efterfrågades också. Dessa frågor har ställts vid de tidigare delrapporterna 2-6. För delrapport 7 kompletterades dessa återkommande frågor med en fördjupning avseende behov av stöd för regionerna under sommaren samt regionernas förberedelser för vaccinering under hösten 2021.

Övergripande rapportering

Så många är vaccinerade

Den 27 december 2020 inleddes den omfattande vaccineringen i mot covid-19 Sverige. Den tidigare lagda starten föranleddes av EU:s gemensamma vaccinationsstart och innebar ett extra förberedelsearbete med en gemensam förfrågan från SKR och Folkhälsomyndigheten till regionerna om att delta i vaccination med de 9 750 doser som Sverige erhöll i en tidig leverans.

I tilläggsöverenskommelsen framgår ett delmål att regionerna ska ha vaccinerat 80 procent av personer över 65 år med minst en dos senast den 16 maj 2021 för de vaccin som kräver två doser, därefter med en andra dos enligt Folkhälsomyndighetens rekommenderade dosintervall. Uppföljningsdata från Folkhälsomyndigheten visar att alla regioner med råge nådde upp till det målet och sen sammanlagda vaccinationstäckningen i Sverige för hela gruppen 65 år eller äldre uppgick den 19 maj till 90 procent och vaccination pågår fortfarande i denna grupp. Folkhälsomyndigheten publicerar löpande vaccinationsstatistik med utgångspunkt i regionernas inrapportering till Nationella vaccinationsregistret.

Enligt Folkhälsomyndighetens sammanställning har regionerna per tisdagen den 24 juni rapporterat 7 229 002 vaccinationer. 4 507 250 personer, 55 procent av befolkningen över 18 år har fått en vaccindos. Över 2,7 miljoner personer i Sverige har blivit vaccinerade med *båda* doserna vaccin, vilket motsvarar 33,2 procent.

Enligt ECDC är den genomsnittliga vaccinationstäckningen 57,4% med en dos i Europa. Det innebär att över 212 miljoner européer över 18 år har fått minst 1 dos vaccin. Sverige vaccintäckning ligger väl i linje med den europeiska genomsnittet.

Vid en jämförelse av gruppen 80 år eller äldre med andra europeiska länder, från ECDC den 24 juni, framgår att vi i Sverige en vaccinationstäckning för på hela 88,5% procent för båda sprutorna vaccin. Det är över det europeiska genomsnittet i gruppen för fullgott vaccinskydd.

SKR konstaterar att alla regioner nu vaccinerar i fas 4, enligt Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning. Fas 4 innebär den sista vaccinationsfasen, breddvaccinering, och målgruppen är alla invånare som inte har blivit prioriterade i de tidigare faserna som är över 18 år samt personer under 18 år som efter individuell medicinsk bedömning bör vaccineras. Vaccinationstempot har i samtliga regioner kunnat öka i takt med att vaccinleveranserna ökat. Regionerna vaccinerar fortsatt framför allt med dos 2 i fas 3 parallellt med första och andra dosen i fas 4. Vaccination i enlighet med prioriteringsordningen och med hög effektivitet är vägledande för hur regionerna nu väljer att öppna för bokning utifrån åldersgrupp. Vilken åldersgrupp som för närvarande har möjlighet att boka vaccination eller vaccineras signalerar inte hur långt respektive region kommit i vaccinationsarbetet.

Uppföljningsstatistiken visar att samtliga regioner framgångsrikt vaccinerat de allra äldsta och täckningsgraden ökar nu snabbt även i lägre åldersgrupper. Uppföljningsdata visar också att regionerna nyttiggör det tillgängliga vaccinet på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning.

Vaccinationstäckningen följs även upp inom varje region genom mer detaljerade analyser. I dessa analyser framkommer att vaccinationstäckningen varierar mellan grupper och områden inom respektive region. Folkhälsomyndighetens analysrapporter som beskriver vaccinationstäckningen baserat på födelseland är ett underlag i dessa analyser, men de regionala analyserna görs mer detaljerade. Områden med lägre vaccinationstäckning identifieras och insatser kan genomföras lokalt i dessa områden.

Planeringsförutsättningar

Leveranser

Leveranserna har under en tid varit mer stabila och volymerna har legat på högre nivåer än tidigare. Under de senaste veckorna har det dock förekommit vissa störningar i leveranserna samt minskade volymer som meddelats med relativt kort framförhållning. Även om minskade volymer kompenseras i leveranserna ett par veckor senare påverkar dessa förändringar regionernas möjlighet att planera och genomföra vaccinationerna effektivt.

Under juli minskar volymerna enligt planeringen jämfört med leveranserna i juni vilket påverkar vaccinationstakten framförallt avseende dos 1. Även minskningen i juli jämfört med månaderna innan är känd sedan tidigare är variationen i leveranserna olyckliga då regionernas kapacitet att vaccinera är betydligt högre än de leveranser som aviseras för sommaren. Ytterligare en försvårande omständighet är att leveranserna av de mest omfattande vaccinolyckorna inte bekräftas förrän 2 veckor innan leverans. Det gör det svårt för regionerna att planera vaccinationsarbetet då de inte med mer än 2 veckors framförhållning vet hur mycket vaccin de har att fördela till de olika vaccinatorerna och mellan dos 1 och dos 2.

Fördelning av vaccin

Tillgången till vaccin är fortfarande begränsad och understiger efterfrågan och regionernas vaccinations kapacitet. Fördelningen av vaccin sker utifrån den fördelningsnyckel som Folkhälsomyndigheten fastslår. Från och med v20 fördelas vaccin till regionerna utifrån andelen av befolkningen som är 18-64 år.

Eftersom rörligheten i befolkningen ökar under sommarmånaderna finns det en påtaglig oro i flera regioner att efterfrågan på vaccination i så kallade semesterregioner där personer tillfälligt befinner sig kommer att öka. Inriktningen som gemensamt kommuniceras från SKR, regionerna och Folkhälsomyndigheten och andra aktörer är en vädjan till befolkningen att vaccinera sig, i samma region med både första och andra dosen, enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer samt att göra detta i den region där man är hemmahörande. På så sätt finns det möjlighet för regionerna att planera och säkerställa att personer får sina doser med rätt intervall och att upprätthålla en hög patientsäkerhet.

SKR följer sedan april den statistik som varje vecka tas fram av Folkhälsomyndigheten gällande nettoflöden mellan regionerna för att se hur rörelserna över regiongränserna när det gäller vaccinationer i andra regioner än den där personen är folkbokförd förändras över tid. Den senaste statistiken från den 23 juni visar att majoriteten av regionerna fortfarande har ett nettoflöde (+ eller -) på 0-1%, 6 regioner ligger på 2% (+ eller -), och 2 regioner, Halland och Gotland har ett nettoinflöde på 5%. SKR fortsätter tillsammans med regionerna följa utvecklingen för att kunna påkalla Folkhälsomyndighetens uppmärksamhet om fördelning och nettoflöden påverkar regionernas möjlighet att nå gemensamt uppsatta mål.

Förändrade rekommendationer

Sedan vaccinationerna mot covid-19 inleddes har rekommendationer avseende användningen av de olika vaccinerna gällande ålder, dosintervall och särskilda medicinska riskgrupper uppdaterats allteftersom kunskapsläget förändrats. Regionerna och SKR har löpande dialog med Folkhälsomyndigheten gällande rekommendationer och eventuella förändringar för de olika vaccinerna inom vaccinationsprogrammet så att regionerna ska få information innan nya rekommendationer antas för att ha möjlighet att planera och kommunicera i samband med eventuella förändringar. En välfungerande modell som bygger på dialog mellan vaccinsamordnarna, SKR och Folkhälsomyndigheten inför myndighetens beslut har etablerats. Regionerna har på så sätt också möjlighet att föra in sina perspektiv och belysa hur en förändring påverkar regionernas arbete med att planera för och utföra vaccinationerna. Myndigheten fattar sedan beslut och återkopplar till regionerna så att vaccinsamordnarna är förberedda och i sin tur kan planera för de förändringar som genomförs.

Inför och under sommaren behöver förändrade förutsättningar och rekommendationer ske med mycket god framförhållning. Regionerna vill därför uppmana Folkhälsomyndigheten att i möjligaste mån inte ändra rekommendationer, prioriteringar, målgrupper eller dosintervall mellan vaccinerna under sommaren.

Kommunikation

Regionerna har sedan tidigare en gemensam övergripande kommunikationsplan för vaccinering mot covid-19, som utgår ifrån Folkhälsomyndighetens kommunikationsplan. Kommunikationsplanen har uppdaterats inför vaccinationen av fas 4. Ett av de nya gemensamma huvudbudskapen från regionerna under sommaren är; "Vaccinera dig – det är det viktigaste du gör i sommar".

Regionerna genomför ett stort antal olika insatser för att anpassa sin kommunikation och nå olika grupper med information om vaccinering. Huvudkanal för all kommunikation är 1177.se. På 1177.se och på Folkhälsomyndighetens hemsida finns också information om vaccinering översatt till 18 olika språk.

Regionerna arbetar därtill med information i media/sociala media för grupper som är aktuella för vaccinering. Ordinarie kommunikationskanaler har därtill kompletterats med inslag i närradio, översatt informationsmaterial sätts upp i trapphus, tvättstugor, matvarubutiker, informationsbroschyr till verksamheter som möter socialt utsatta grupper med mera och muntligt i form av filmer/föreläsningar tillsammans med nyckelpersoner i målgruppen sprids i lämpliga kanaler. Inlägg har översatts på sociala medier och telefonlinjer har öppnats på olika språk. Annonsering i press, lokal media, sociala medier och övriga kanaler används också. Informatörer med lokalkännedom för att dela skriftlig och muntlig information anlitas. Lägg därtill omfattande informationskampanjer på bussar, i busskurer, i trapphus, i köpcentrum, i affärer mm. Den nationella telefonlinjen som ger information på olika språk på frågor om covid-19, testning och vaccination bemannas med olika språk. Även riktade filmer på olika språk, översättning av informationsmaterial rollups/digitala skärmar i vårdens lokaler.

Under sommaren, vecka 25-30, pågår en regiongemensam informationskampanj på 9 olika språk med budskap om att besöka 1177.se för att få information om hur vaccination mot covid-19 går till. På 1177.se finns sedan tidigare information på 19 språk. Informationskampanjen kommer ske via sociala medier, närradio och tryckt material, kombinerat med sökordsoptimering.

Företrädare för regionernas kommunikationsdirektörsnätverk har avstämningar med Folkhälsomyndigheten varje vecka under hela sommaren för att följa vaccinationsvilja och vaccinationstäckning samt gemensamt hantera kommunikationsfrågor som uppstår.

Under sommaren kommer det att vara viktigt att bemöta frågor kopplat till vaccinering av barn och unga. Folkhälsomyndigheten behöver ta fram frågor och svar om vaccinering av barn, som stöd för kommuner och regioners kommunikation.

Vaccinationsbevis

I mars 2021 presenterade EU-kommissionen ett förslag till förordning om ett ”digitalt certifikat” för information om att innehavaren är vaccinerad, har testat negativt för covid-19 eller har tillfrisknat från covid-19. Förordningen antogs av rådet och Europaparlamentet i juni 2021 och gäller från 1 juli 2021. I Sverige kallas certifikaten för ”covidbevis”, och det är E-hälsomyndigheten som ansvarar för utfärdandet. Initialt kommer endast vaccinationsbevis att utfärdas, medan övriga bevis införs under den övergångsperiod på sex veckor som förordningen medger.

SKR medverkar även fortsättningsvis i dialoger med DIGG och E-hälsomyndigheten gällande respektive myndighets regeringsuppdrag. SKR håller regionerna uppdaterade i takt med att arbetet fortskrider. Det är viktigt att myndigheterna håller SKR och regionerna uppdaterade om funktionalitet och avgränsningar så att regionerna i sin tur har rätt information för sin kommunikation.

Regionerna vittnar om att många vaccinerade efterfrågar ett vaccinationsintyg redan nu och försöker informera om att det är det EU-gemensamma covid-intyget som skapar förutsättningar för resande.

De statliga aktörernas kommunikation till befolkningen är avgörande för att skapa korrekta förväntningar och säkerställa att vården inte lämnas med informationsansvaret, något som oroar regionerna.

Det är SKR:s intryck att regionernas åtagande att skyndsamt rapportera till nationella vaccinationsregistret för att säkerställa att alla som så önskar ska kunna få ett covidbevis avseende vaccination uppfylls.

Regionernas rapportering

Utifrån svar från regionernas vaccinsamordnare per den 15-18 juni 2021 framkom följande lägesbild:

Övergripande bedömning av det pågående vaccinationsarbetet:

- 21 av 21 regioner bedömer övergripande att regionens arbete framskrider väl och värderar grön på en skala grön-gul-röd
- Ingen region rapporterade sitt pågående vaccinationsarbete som gult
- Ingen region rapporterade sitt pågående arbete som rött

Tillgång till vaccin den enskilt viktigaste förutsättningen

Vaccinleveranserna har blivit mer och mer stabila och omfattande vilket ger bättre förutsättningar för regionerna att planera och snabbt kunna nyttiggöra de doser som levereras. Tillgången till vaccin är och kommer fortsatt vara den begränsande faktorn för hur snabbt vaccinationerna kan genomföras. Regionerna har sedan vaccinationsarbetet inleddes efterfrågat mer långsiktiga leveransplaner för att på bästa sätt lägga regionens egen och vaccinatörernas planering och möjliggöra information till medborgarna om när enskilda kan vaccinerats. Regionerna har under en tid fått

mer långsiktiga leveransplaner vilket har varit positivt, men inför sommarens leveranser, framförallt i juli och augusti, kommer inte bekräftade leveransplaner förrän 2 veckor innan leverans av det vaccin som står för de största volymerna. Det gör det mycket svårt för regionerna att planera och fördela vaccin till vaccinatörerna vilket påverkar också påverkar möjligheten att i god tid lägga ut bokningsbara tider.

Bedömning av kapaciteten för vaccinering i regionerna

Som underlag inför uppföljningsrapport 3, den 25 februari, gjordes en sammanställning av regionernas samlade kapacitet att vaccinera under andra kvartalet 2021. Då framkom att regionernas bygger sin förmåga utifrån leveransplaner. Förmåga att därtill skala upp kapaciteten ytterligare finns om detta skulle behövas. Förmågan att vaccinera är beräknad utifrån så väl upphandlad verksamhet, så väl tillfälligt som inom vårdval, och med regionerna som utförare.

I antalet utförda vaccinationer innebär det att samtliga regioners gemensamma vaccinationskapacitet uppgår till drygt 1 200 000 vaccindoser i veckan under andra kvartalet 2021. Det är en förmåga som baserar sig på de leveransprognoser Folkhälsomyndigheten tillhandahåller, men regionerna har förmåga att öka kapaciteten ytterligare om detta skulle krävas.

Bedömningen av regionernas kapacitet kvarstår alltså. Leveranserna av vaccin har aldrig hittills överstigit regionernas kapacitet.

Arbetet med genomförande av dos 2

Regionerna uppmanar alla att fullfölja sin vaccinering med den första *och* andra dosen vaccin inom de tidsintervall som anges och i samma region. Särskilt viktigt blir detta i samband med semestrar. Ombokningar av tiden för vaccindos 2 skapar merarbete för regionen. Regionerna informerar om att respektera sin bokade tid för dos 2. Regionerna informerar tydligt om att respektera sin tid och vädjar till att det endast bör vara medicinska skäl för ombokning av dos 2. Regionerna har förtydligat informationen på 1177 så att det tydligt vid webb-bokningen framgår att man endast kan omboka dos 2 vid sjukdom.

Fördelningen av doser till regionerna sker av Folkhälsomyndigheten baserat på befolkning. Alla prognosticerade inkommande doser planeras in för dos 1 och dos 2 för att säkra att dos 2 ska kunna erbjudas vid rätt tillfälle.

Folkhälsomyndighetens ändrade doseringsintervall samt omdirigering av dos 2 för vissa priogrupper för att få en effektiv vaccinering kräver mycket kommunikation.

Särskild anpassning för de sköraste grupperna

Erfarenheter från vaccineringen i de tidigare faserna

Den mycket höga vaccinationstäckningen i fas 1 och 2 är ett kvitto på det jobb som regionerna genomfört. En nyckel har varit det etablerade och utvecklade samarbete som regionerna har med kommunerna. Detta samarbete betonas under hela vaccinationsprocessen. Personer med mer omfattande förflyttningsvårigheter eller

svårare sjukdom har vaccinerats i hemmet. Därtill har anpassningar gjorts i sjukresereglemente så att fria sjukresor till och från vaccinationstillfället kan erbjudas för fler grupper. Regionerna beskriver också hur de har stöd i att boka tid för vaccination till exempel visa telefonbokning. Mobila team som vaccinerar de som inte kan ta sig till sin vårdcentral förekommer också. Därtill rapporteras också om andra insatser så som möjlighet för sprutträdda att ta med stödperson till vaccinationstillfället.

Samarbete och samverkan med många delar i den kommunala verksamheten samt med andra organisationer, myndigheter och föreningar är en viktig del i hela vaccinationsarbetet. Kriminalvården, Migrationsverket, Röda Korset, stadsmissionen regionens härbärge, psykiatrin, beroendevården och SFI för att nämna några.

Riktade vaccinationsinsatser sker på Migrationsverkets boende, vid sprututbytesverksamhet och annan missbruksstödande verksamhet, för hemlösa, vid kriminalvårdsanstalt och vid vissa psykiatriska utbudspunkter. Samverkan har också etablerats med trossamfund och lokalföreningar så väl som med civilsamhället, bland annat med idéburna organisationer som genom olika former av stödinsatser har kontakt med dessa grupper och där ett förtroende finns uppbyggt.

Länsstyrelsen beskrivs också varit behjälpliga i kontakter med intresseorganisationer, trossamfund med mera för att samla info samt för att ge info. Kontakt från regionen direkt med intresseorganisationer har underlättat vid bokningar för särskilda grupper. Regionerna har arbetat mycket för att ha god tillgänglighet på alla hälsocentraler, så att alla ska kunna boka sig och en hälsocentral som tagit initiativet att skicka brev till dessa med information och dessa personer kan antingen ringa eller gå direkt till hälsocentraler och boka sin tid på plats.

Grupper med lägre täckningsgrad i fas 4

Arbetet med att nå ut med erbjudandet om vaccin pågår i stor skala i alla regioner. Regionerna uppger att vaccinationsviljan generellt sätt är god i alla grupper och åldrar. Regionerna beskriver hur vaccineringen i de tidigare faserna lagt grunden till det fortsatta arbetet genom samverkan och riktade insatser. Regionerna ser att arbetet ger resultat men att de tar lite längre tid i vissa kommuner /stadsdelar att nå en högre täckningsgrad. Arbetet pågår fortsatt. Återigen är samverkan helt centralt, så väl med kommunen som med lokala organisationer och föreningar. Genom uppföljning kan regionerna agera och sätta in insatser mer riktat. Ett arbete de genomför kontinuerligt. Att följa upp är också ett sätt att utvärdera effekten av olika genomförda insatser. I primärvårdens uppdrag ingår på flera håll i landet att vaccinera de som inte vaccinerats tidigare faser.

Genom samverkan med lokala organisationer, hälsoinformatörer och lokala profiler/förebilder som har god lokal kännedom och bra kontaktvägar skapas förutsättningar för att nå grupper som vanligtvis har en lägre vaccinationstäckning.

Regionerna arbetar också med regelbunden uppföljning av vaccinationstäckning för att följa upp effekter av riktade och även sätta in ytterligare insatser där det behövs.

Regionerna beskriver hur de har särskilda analysgrupper som arbetar med att studera vaccinationsbenägenhet utifrån ålder, kön och lever i socioekonomiskt svagare områden. Folkhälsomyndigheten följer löpande vaccinationstäckningen utifrån födelseland. Det är värdefulla uppföljningsdata för regionerna och en grund i det fortsatta lokala arbetet.

SKR bjöd den 25 maj in alla regioners vaccinsamordnare och Folkhälsomyndigheten till ett fördjupningsseminarium avseende områden och grupper med lägre vaccinationstäckning hölls. Syftet var att dela erfarenheter mellan regioner och med Folkhälsomyndigheten. På mötet framkom ytterligare strategier för anpassad kommunikation. Systematisk uppföljning av vaccinationstäckning och effekter av genomförda insatser i mindre geografiska områden eller baserat på postnummer genomförs i regionerna. Analyser görs också avseende andra faktorer som kan tänkas påverka vaccinationsbenägenhet för att ytterligare kunna anpassa åtgärder för att öka vaccinationstäckningen. Regionerna ser effekter av genomförda insatser men anger att vaccinationstäckningen ökar långsammare och att det kommer att krävas mer tid och ytterligare tröskelsänkande insatser och fortsatta omfattande informationsinsatser framför allt person till person för att uppnå en hög täckningsgrad i vissa områden och grupper.

Sänka trösklarna för vaccinering

Regionerna beskriver hur de arbetar med att sänka trösklarna för att invånarna ska kunna vaccinera sig. Dialog sker med upphandlade aktörer om lågröskellösningar. Där är hälsoguider och tolkar på ett flertal olika språk kombinerat med bemanning av bokningstelefon på samma språk en viktig del. När det gäller övriga grupper använder sig regionerna av ex. mobilt vaccinationsteam som genom samverkan med socialtjänst och andra myndigheter och organisationer når den svårnådda målgruppen. Exempelvis hemlösa, skyddade boenden, kriminalvård osv. Informationsrunda pågår ute i länet f med hälsokommunikatörer som talar andra språk möta t ex utlandsfödda. Påminnelser i form av brev och planering sker för att kunna nå vissa utsatta grupper med dropinvaccinationer. Nyttjande av nätverk och mun-till-mun-metoden är viktiga delar. Andra exempel är att regioner just nu genomför öppna informationsmöten med nyckelpersoner inom kommunerna och föreningslivet som möter personer som kan vara tveksamma till vaccination, för att ge dem förutsättningar att kunna ge svar på vanliga frågor och påverka vaccinationsviljan.

Övergripande bedömning av planeringen för det fortsatta vaccinationsarbetet

- 21 av 21 regioner bedömer regionens påverkbara förberedelseplanering till grön på en skala grön-gul-röd.
- Ingen region rapporterar sitt planeringsarbete som rött.
- Ingen region rapporterar regionens påverkbara förberedelsearbete som gult

Regionernas planering av vaccinarbetet framöver

Leveranserna

Det är oroväckande att leveranser verkar svikta. Regionerna anser att det är besvärande med de leveransstörningar och volymförändringar som skett de senaste veckorna. Information om förväntade leveranser kommer närmare och närmare leveransdatum. Det leder till utmaningar i planeringen och logistiken. Regionerna önskar sig största möjliga tydlighet och framförhållning kring leveranser och eventuella ändringar.

Nationell kommunikation

Regionerna önskar fortsatt nationella budskap om vikten av att vaccinera sig och fortsatt information att grundinställningen bör vara att vaccinera sig i samma region med båda doserna. Nationella informationsinsatser för att nå lika god täckningsgrad även bland de yngre grupperna kan också behövas. Även nationellt stöd i samband en utvidgad vaccinering för personer under 18 år efterfrågas från regionerna.

Så lite förändringar som möjligt

Förändringar bör ske med mycket god framförhållning. Regionerna vill därför uppmana Folkhälsomyndigheten att i möjligaste mån inte ändra rekommendationer, prioriteringar, målgrupper eller dosintervall mellan vaccinerna under sommaren.

Covidbevis

Regionerna får en hel del frågor kring de planerade digitala covid-bevisen. Här önskar regionerna mer kommunikation från ansvariga myndigheter till befolkningen. Så att regionerna kan hänvisa frågor rätt. Det kan gälla frågor som vilka är kontaktvägarna om det uppstår problem. Eller hur man får bevis om personen i fråga har tagit en av doserna i ett annat EU land.

Särskild organisation i regionerna

Regionerna har kraftsamlat för att genomföra en effektiv vaccinering. Särskilda vaccinationsorganisationer har etablerats och vaccinsamordnare har utsetts i varje region. Planeringen för hur länge den nuvarande organisationen ska kvarstå varierar mellan regionerna. Vissa regioner kopplar organisationen till vaccinationstäckningen andra anger att den särskilda organisationen ska genomföra hela fas 4 med båda doserna medan vissa regioner är flexibla med hur länge den särskilda organisationen ska finnas och bedömer detta efter hand.

I de fall regioner redan nu har beslutat om datum för avveckling av den särskilda vaccinationsorganisationen mot covid-19 nämns september, oktober och november

som aktuella månader i flera regioner. Regionerna planerar då att låta vaccinationsprojektet övergå i förvaltning eller en interimistisk organisation fram till årsskiftet. En försvarande omständighet är att de beskeden avseende vaccinleveranser kommer med väldigt kort framförhållning. Vilket gör planeringen svårare.

Lokaler

En svårighet om fas 4 drar ut på tiden kan komma att bli lokaler för vaccinering. Regioner har sina respektive vaccinationscentraler igång så länge de ser det behovet, preliminärt över sommaren och ytterligare några veckor. För att därefter övergå i nära vård, vårdval eller som en del i primärvårdens uppdrag. Om en tredje dos, redan under hösten, ska ges till tydligt definierade grupper, uppger regionerna att det kan komma att bli aktuellt att eventuellt behålla några av vaccinationsmottagningarna i externa lokaler ifall volymerna blir stora.

Årligen återkommande vaccinering?

När det gäller planering för återkommande vaccinering mot covid-19 saknar regionerna idag förutsättningar att kunna göra en mer långsiktig planering. Regionerna inväntar besked/inriktning och scenariobeskrivningar från Folkhälsomyndigheten för att kunna planera vilken vaccinationskapacitet som kommer att behövas och när. Ytterligare frågor som diskuterats är påfyllnadsdoser, årig vaccination eller besked om ytterligare grupper aktuella för vaccin. Resonemanget om återkommande vaccinering beror på vilka målgrupperna är och därmed också volymerna.

Regionerna beskriver att årligen återkommande vaccinering mot covid-19, om det blir aktuellt, i huvudsak organisatoriskt kommer att ligga i primärvårdens uppdrag. Ett upplägg likt hur regionerna erbjuder vaccination mot säsongsinfluensa är tänkbart. Regionerna arbetar då för att inkludera det i deras organisation på något sätt som ordinarie uppgift, antingen i ordinarie utbud eller separat. Det skulle kunna vara en möjlig väg för regionerna att gå om gruppen är begränsad till storlek. Beroende på under hur lång tid en återkommande vaccinering skall genomföras så ser regionerna att det behövs olika upplägg. Om det blir aktuellt att hela befolkningen ska ha en eller flera doser ytterligare, skulle det kunna vara aktuellt med upphandling av detta alternativt en återaktivering av projektorganisationen.

Andra regioner överväger att bygga en begränsad organisation för att kunna hålla kontakt med alla timanställda som arbetat vid vaccinationsmottagningarna. På detta sätt skulle regionens ordinarie lokaler kunna nyttjas utanför normala öppettider vilket innebär att ordinarie verksamhet kan bedrivas utan påtaglig verksamhetsreduktion.

Förberedelser i regionerna för att även inkludera personer under 18 år i vaccinationsprogrammet mot covid-19

Utifrån Folkhälsomyndighetens nya rekommendation kommer ungdomar i åldersgruppen 16–17 år att kunna börja vaccineras när de personer som är äldre har erbjudits vaccin. Detta innebär att vaccinationerna troligen kan starta någon gång under augusti 2021. Regionerna har initierat ett förberedelsearbete det mest sannolika är att ungdomarna kan vaccineras i nuvarande flöden.

Flera regioner har dock etablerat kontakter med skolchefer och skolhälsovård i den händelse en samverkan med skolor blir aktuell vilket fram för allt kan bli aktuellt om ytterligare grupper av barn och unga inkluderas. Förberedelser sker också i regionerna i form av omvärldsbevakning, samverkan med professionsföreträdare och inköp av material.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för vård och omsorg

Fredrik Lennartsson
Direktör